T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 649
KARAR NO : 2014 / 692
KARAR TR : 02.06.2014

ÖZET : Bilkent Üniversitesi öğrencisi olan ve hakkında verilen üniversiteden çıkarma kararı yargı kararı ile iptal edilen davacı tarafından, bu iptal kararı neticesinde yatırmış olduğu okul ve yurt ücretinin iadesi için yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin davalı idare işleminin iptali ile davacının yatırmış olduğu okul ve yurt ücretinin yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.A.
Vekilleri : Av. M.S.E.
Davalı : Bilkent Üniversitesi Rektörlüğü
Vekilleri : Av. A.A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Meslek Yüksek Okulu son sınıf öğrencisi müvekkili S.A.hakkında 10.09.2009 tarihinde başlatılan soruşturma neticesinde 23.11.2009 TOMYO 019 Karar No:1 sayılı Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulu kararı ile üniversiteden çıkarma cezası verildiği, bu kararın da 02.12.2009 tarihi itibariyle müvekkiline tebliğ edildiği; YÖK Disiplin Yönetmeliğinin 33. maddesi gereğince Yüksekokul Yönetim Kurulunun almış olduğu karara karşı Bilkent Üniversitesi Yönetim Kuruluna 07.12.2009 tarihli dilekçeyle yaptıkları itirazın, Üniversite Yönetim Kurulunca 16.12.2009 tarihli toplantıda reddedildiği; tesis edilen bu haksız işlemin iptali için Ankara 15. İdare Mahkemesinin 2009/1584E. sayılı dosyasında görülen davada işlemin iptaline karar verildiği, müvekkilinin, üniversiteden çıkarma işlemi neticesinde 2009-2010 öğretim yılının ilk dönemine (güz dönemi) ait 7.500,00 TL okul ve 3.900,00 TL yurt ücretini peşin olarak Yapı Kredi Bankasına yatırdığı halde eğitim alamadığı, o dönemin derslerinin tamamından kaldığı ve yurttan yararlanamadığı, işbu yatırılan okul ve yurt parasının taraflarına ödeme tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte iadesinin zorunluluğu olduğu nedenlerini ileri sürerek, toplam 11.400,00TL'nin taraflarına ödenmesi istemiyle yaptıkları başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile okul ve yurt ücretinin kendisine 25.8.2010 tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 16. İDARE MAHKEMESİ 19.7.2012 gün ve E: 2011/801, K: 2012/1243 sayı ile, Bilkent Üniversitesi'nin Anayasa'nın 130. maddesi ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kurumları Kanunu'nun Ek 2. maddesi hükümleri uyarınca akademik yönden 2547 sayılı Kanuna tabi olmakla birlikte, mali ve idari konularda özerk bir kamu tüzel kişisi olduğu, başka anlatımla akademik konular dışında kalan mali ve idari konularda özel hukuk hükümlerine tabi olduğu; davacının, yatırmış olduğu öğrenim ücreti ve yurt ücretinin iade edilmesi istemli başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ve ödenmeyen öğrenim ve yurt ücretinin faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın, bir alacak borç ilişkisi olması ve Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşme kurallarına göre çözümlenmesi gerektiği dolayısıyla, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait bulunduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 16. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 18.2.2014 gün ve E: 2012/540, K:2014/59 sayı ile, İdareye karşı yargı yolunu düzenleyen Anayasa'nın "Yargı Yolu" başlıklı 125. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde: "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır." Son fıkrasında da "İdare kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür" hükümlerine yer verildiği; dosya kapsamına göre; davalıya atılı eylem ve işlemin kamu hizmetiyle bağlantılı bulunduğu ve davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle davanın yargı yolu yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğu öne sürülen olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Ertuğrul ARSLANOĞLU, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 02.06.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Bilkent Üniversitesi öğrencisi olan ve hakkında verilen üniversiteden çıkarma kararı yargı kararı ile iptal edilen davacı tarafından, bu iptal kararı neticesinde yatırmış olduğu okul ve yurt ücretinin iadesi için yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin davalı idare işleminin iptali ile davacının yatırmış olduğu okul ve yurt ücretinin yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Anayasanın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinin birinci fıkrasında, "Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur."; 2. fıkrasında, "Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir."; 10. fıkrasında "Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir." hükmüne yer verilmiş; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 5772 sayılı Kanun ile eklenen ve vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları ile ilgili düzenlemeler getiren Ek Madde 2'de, "Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınarak Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır." denilmiştir.

Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin öğrenci alınması başlıklı 18. maddesinde, "Vakıf Üniversitelerine/yüksek teknoloji enstitülerine kaydedilecek öğrenci kontenjanları Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Vakıf Üniversitelerine/yüksek teknoloji enstitülerinin lisans ve önlisans programlarına öğrenciler merkezi yerleştirme sistemiyle alınır. Ancak, Yükseköğretim Kurulunca düzenlenen esaslara göre, Öğrenci Seçme Sınavından (ÖSS) Yükseköğretikm Kurulunca belirlenen puanların üzerinde puan alan belli sanat ve spor dallarında üstün kabiliyeti olduğu tespit edilen öğrenciler, ilgili dalda eğitim yapmak kaydıyla yine bu esaslar içerisinde yetenek sınavı ile yabancı uyruklu öğrenciler Yükseköğretim Kurulunun belirlediği esaslara göre vakıf üniversitelerine/ileri teknoloji enstitülerine alınabilir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler istedikleri takdirde bitirdikleri programın devamı niteliğinde veya buna en yakın programların uygulandığı, öncelikle kendi mesleki ve teknik eğitim bölgesi (METEB) içinde yer alan veya bölgesi dışındaki vakıf meslek yüksekokullarına, Yükseköğretim Kurulunun tespit edeceği usul ve esaslar çerçevesinde, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme merkezi (ÖSYM) tarafından sınavsız olarak yerleştirilebilirler.

Vakıf meslek yüksekokuluna kaydedilecek öğrencilerin kontenjanlarının üst sınırları Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir, yerleştirme işlemleri Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılır" hükmüne; Öğrenci hak ve yükümlülükleri ile disiplin işleri başlıklı 19. maddesinde ise; " Kayıt kabul, sınav, sınıf geçme, mezuniyet ve benzeri konular ile ilgili hususlar ilgili mevzuata aykırı olmamak kaydıyla vakıf yükseköğretim kurumu tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenir. Öğrencilerin disiplin işlerinde Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Davalı Bilkent Üniversitesi de anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu"na 3785 sayılı Yasa ile eklenen Ek 38. madde ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de personeli kamu hukukuna tabidir.

Kanunla kurulma ve kamu tüzel kişiliğine sahip olmanın yanı sıra, Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi Vakıf Üniversitelerinin de Anayasal güvence altına alınmış olan "Bilimsel Özerkliğe sahip olmaları" bir diğer ayrıcalığıdır. Üniversitelerde bilimsel özerklik ilkesi benimsenirken güdülen amaç, yükseköğretimin çeşitli siyasal çevre ve baskı grupları ile düşünce kümelerinin etkisinin dışında tutarak, bilimsel amaç, hedefler ve gereksinimlerine bağlı olmalarını sağlamaktır. Bu nedenle de, bilimsel faaliyetin asli unsurları

olan yükseköğretim elemanlarının, görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri gibi özlük haklarının yanında öğrenci hak ve yükümlülüklerinin de kanunla düzenleneceği konusu, anayasal teminat altına alınmıştır.

Öte yandan, davanın somutunda, davalı Vakıf Üniversitesince davacı hakkında tesis edilen "üniversiteden çıkarma" tasarrufu idari yargı yerince "idari işlem" olarak değerlendirilmiş ve Ankara 16. İdare Mahkemesi'nce bu işlemin iptaline karar verilmiştir. Bu kararın sonrasında açılan ve maddi tazminat istemli davanın hukuki değerlendirmesinde; bunun işlemin iptali sonrasında açılan ve 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren bir "tam yargı davası" mahiyetinde bulunduğu, dolayısiyle olayda sebepsiz zenginleşme nedeniyle özel hukuk hükümlerinin uygulanmasının sözkonusu olmadığı, iptal davasında görevli olan idari yargı yerinin bu davada sözkonusu edilen işlem nedeniyle uğranıldığı öne sürülen maddi zararın tazmini istemiyle açılan tam yargı davasında da görevli olacağı sonucuna varmak gerekmektedir.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davalı Üniversitenin, sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetini yürütürken öğrencilerinin okula alınması, hak ve yükümlülükleri gözetildiğinde, İdare Hukuku kapsamında bir görev ifa ettiği, üniversiteden çıkarma cezasının bir idari işlem olması itibariyle, idari yargı yerince bu işlemin iptali sonrasında davacının, yatırmış olduğu okul ve yurt ücretlerinin iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ve bu nedenle uğradığı maddi zararın tazminine hükmedilmesi talebiyle açtığı ve yukarıda izah edildiği üzere bir tam yargı davası mahiyetindeki davanın da Anayasayla bu denetim için oluşturulan İdari Yargı'nın görev alanında bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 16. İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın görüm ve çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 16. İdare Mahkemesinin 19.7.2012 gün ve E: 2011/801, K: 2012/1243 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 02.06.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Ertuğrul	Ayhan	Mehmet
ARSLANOĞLU	AKARSU	AKBULUT